

Nr 1210

Av herrar **Grebäck** och **Sundman**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 112, med förslag till lag om ändring i landstingslagen den 14 maj 1954 (nr 319), m. m.

I det förslag till lag med särskilda bestämmelser om Stockholms läns landstingskommun som framläggs i proposition nr 112 föreslås en i förhållande till landstingslagens bestämmelser vidgad rätt att väcka förslag i landstinget och att anföra besvär över landstingskommunens beslut. Tilläggsbestämmelsen innebär att primärkommunerna inom Stockholms läns landstingskommuns område tillerkänns initiativ- och besvärsrätt med avseende på landstingskommunens verksamhet.

Departementschefens ställningstagande i denna del av propositionen bygger på förslag i den utredning om storlandstingets författning som framlagts av en särskilt tillkallad utredningsman (SOU 1968: 35). Som motiv har utredningsmannen anfört att de primärkommunala uppgifterna i stockholmsområdet ofta behöver anpassas till den regionala planeringen. Detta medför stora krav på samverkan mellan primärkommunerna och landstingskommunen. Primärkommunal initiativrätt i landstinget kan enligt utredningsmannens uppfattning bli ett värdefullt inslag i samspelet mellan primärkommunerna och landstinget. Utredningsmannen anför liknande argument för att införa rätt för kommunerna att anföra besvär.

Departementschefen har anslutit sig till utredningsmannens förslag trots att meningarna varit starkt delade bland remissinstanserna. Bland de remissinstanser som varit tveksamma eller direkt avstyrkt förslaget kan nämnas landstinget och länsstyrelsen i Stockholm samt Svenska landstingsförbundet.

Förslaget är enligt vår mening principiellt av så stor betydelse att det under alla förhållanden bör prövas i ett större sammanhang än vad som nu skett. Några bärande skäl för att ha andra regler för stockholmslandstinget än för övriga landsting när det gäller initiativ- och besvärsrätt torde knappast kunna förebäras. Problemen när det gäller samordningen mellan den primärkommunala och den landstingskommunala verksamheten är i stort sett desamma i hela landet. En enhetlig lösning av formerna för detta samarbete bör därför eftersträvas.

Starka invändningar kan enligt vår mening också anföras mot innehållet i den föreslagna lagregeln. Många remissinstanser har pekat på att lagregeln i de flesta fall har litet praktiskt värde, eftersom kommunerna har

möjligheter att på olika sätt framföra sina synpunkter under beredningen av ärendena i landstinget. Det kan också förutsättas att landstinget alltid är sammansatt av landstingsmän från samtliga primärkommuner inom landstingsområdet, varigenom intressen inom skilda delar av området bör kunna bli effektivt bevakade. Om de föreslagna lagreglerna införs, finns det i stället risk för att ett permanent motsatsförhållande kan uppstå mellan landstingskommunen och vissa primärkommuner. Särskilt olyckligt vore i detta sammanhang, om landstingskommunen kom att betraktas som ett primärkommunerna överordnat organ.

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 112 måtte

1. avslå förslaget till bestämmelser i 4 §, första stycket, och i 11 § i lagen med särskilda bestämmelser om Stockholms läns landstingskommun om primärkommunal initiativ- och besvärsrätt med avseende på landstingskommunens verksamhet,
2. uppdra åt vederbörande utskott att göra erforderliga justeringar av lagtexten.

Stockholm den 14 maj 1969

Erik Grebäck (cp)

Per Olof Sundman (cp)